

Aanleggen van borders

U heeft een stuk grond en u wilt daar één grote plantenzie van maken. Waar moet ik rekening mee houden, zult u zich afvragen. Hoe gaat het in zijn werk en waar begin ik. Allemaal vragen waar u in dit “Groentje” een antwoord op krijgt.

Grond

Dit is de eerste stap. Wat is de staat van de grond, is het humusrijk, zit er nog voldoende voeding voor de planten in de grond? U kunt natuurlijk een grondmonster laten nemen (zie het inschrijfformulier in De Amateurtuinder), zodat u exact te weten komt waar het in uw grond aan schort. U kunt ook zelf aan de slag gaan. Stalmest, maar ook compost van eigen tuin zijn zeer goede bemesters. Tuin en keukenafval krijgt u “gratis”, maak er gebruik van, het is voor uw planten onmisbaar als u een weelderige bloei wenst! Het is in dit stadium belangrijk dat u er voor zorgt dat de kwaliteit van de grond goed is, besteed er dus wat tijd en geld aan. Schaf een compostvat aan of maak er zelf een als u handig bent. Als straks alles in de tuin groeit en bloeit, heeft u een overschot aan “groene materialen” voor uw composthoop.

Snoeiafval, maaisel van het gras, dode plantenresten, maar ook allerlei groenteafval uit de keuken, koffie en theezakjes. Noem maar op. Bedenk dat als u de keuze heeft gemaakt om biologisch te tuinieren, dat u wel onbespoten “groen” in uw compostbak gooit en ook geen gebruik maakt van kunstmeststoffen. Het is heel goed mogelijk om een weelderige groei in uw tuin te krijgen zonder dat u van deze stoffen gebruik *moet* maken.

Aan de slag

We beginnen eerst met de grond om te spitten en geheel onkruid vrij te maken. Alle wortelstokken, stengels, gras en andere oneffenheden moet u verwijderen en in de vuilnisbak gooien. Het is beter om met name de wortelstokken niet in de compostbak te gooien, omdat deze nogal hardnekkig kunnen zijn en niet zo makkelijk verteren. Gooit u later in het jaar dan uw compost weer op de tuin, dan groeien de wortelstokken weer vrolijk verder en kunt u weer opnieuw beginnen met wieden. Dus zorg ervoor dat de grond die in uw plantbed overblijft goede rulle aarde is. Strooi flink veel compost en stalmest over uw stuk grond uit en werk het licht in.

Zorg ervoor dat uw grond goed het regenwater door laat en er tijdens langdurige regenval geen plassen op uw stuk grond blijven staan. Als er toch veel water op blijft staan, kunt u het beste de grond nogmaals goed omspitten en proberen de grond zoveel mogelijk *open* te maken of anders drainage (laten) aanleggen. Loop zo min mogelijk op uw nieuw aan te planten stuk grond, want dan verdicht de grond weer. Als u er dan toch op moet staan, zeker straks bij het aanplanten, loop dan zoveel mogelijk op planken (oude pallets bijvoorbeeld) of op klompen met kleine plankjes eronder.

Water

De grond ligt nog braak, de planten staan er nog niet in, dus kunt u nog overal gemakkelijk bij. Als u wat geld te besteden heeft, is het wellicht een tip om alvast wat watertappunten aan te leggen. Of als u veel te besteden heeft een sproeiinstallatie aan te leggen. Bij de tuincentra zijn voor de doe-het-zelver diverse soorten te koop met een druppelsysteem. Of wat dacht u van een oude tuinslang ingraven die op enkele plaatsen geperforeerd is? Bij langdurige droogte in de zomer of als u net de nieuwe aanplant heeft neergezet, het uiteinde van de slang even aankoppelen en u hoeft niet (zoveel) te sproeien. Het water komt direct in de grond en zal niet zo snel verdampen, de wortels hebben er zo direct profijt van.

Water is, al zou je dat niet denken in ons waterrijke landje, een schaars goed, dus maak zo min mogelijk gebruik van leidingwater. Als u in uw tuin een schuurtje of een afdak heeft, maak er dan een dakgoot omheen en vang het regenwater op in een ton. Er is ook een “rain-tainer” te koop die u tussenin de regenpijp kunt bevestigen en zo kunt u “kostbaar” water opvangen om uw planten te “begieten”. Er zijn overal van die leuke nostalgische zinken bakken en gieters te koop die u hiervoor kunt gebruiken.

Als u straks uw planten heeft neergezet

-doe dat in het vroege voorjaar of late najaar- hebben zij beslist wel veel water nodig om “aan te slaan”. Geef regelmatig goed water. Het is beter om twee maal per

week één maal langdurig water te geven, dan vaak en weinig water geven. Als de planten goed zijn aangeslagen is water geven *niet* meer nodig, mits het langer dan een week heet zomers weer is. Maar de ene grondsoort is de andere niet. Het ligt er ook aan op wat voor grondsoort u zit. Zandgronden houden vocht niet lang vast, kleigrond daarentegen langer. Bij te veel water geven worden de wortels van de planten “lui” en zullen zij niet zo krachtig groeien. Kijk naar uw planten, zie hoe zij er bijstaan! U ziet vanzelf als zij er wat slappies bijstaan, maar als zij stevig en frisgroen zijn hebben zij beslist geen water nodig.

Achtergrond

Wat komt er achter uw border? Het is mooi, als u natuurlijk de mogelijkheid heeft om voor een rustige, donkere achtergrond te zorgen. De kleurige planten komen tegen een donkere achtergrond mooier uit. U kunt natuurlijk ook op een betonnen fundament een muurtje metselen of een kant en klare schutting (niet verduurzaamd, bij voorkeur FSC-keurmerk) kopen.

Ook mooi is een achtergrond van een haag. Er zijn diverse mogelijkheden zoals de taxus of de snelgroeïende conifeer “leylandii”. Beslist ieder jaar goed snoeien en smal houden, anders heeft u binnen de kortst mogelijke tijd meters hoge en brede bomen. Een border kan natuurlijk ook middenin een tuin, zodat u er om heen kan lopen, maar dat moet hij wel van alle kanten “mooi” zijn. Tegen een schutting of haag maakt de achterkant van de border niet zoveel uit. De hoge planten achterin en daarvoor plant u steeds lagere soorten,

maar middenin in een tuin een border is toch anders. Daar werkt u vanuit het midden, met bijvoorbeeld cirkels. In het midden komt de hoogste groep planten en dan weer een cirkel lager groeiende planten en dan nog een lagere, enzovoorts of gewoon allemaal losse groepjes van 3-5 planten van dezelfde soort en lengte.

Zonlicht

Dit is wellicht het belangrijkste onderwerp waar u op moet letten als u straks naar een tuincentrum of kweker gaat. Waar ligt uw nieuw aan te leggen border ten opzichte van de zon? Zonanaanbidders die in de volle schaduw staan, zullen volledig wegwijnen, hetzelfde geldt voor schaduwminnende planten in de volle zon. Let dus heel goed op de kaartjes die bij de meeste plantaanbieders in de potjes gestoken zijn. Let op de symbolen zoals bijvoorbeeld van de zon, de schaduw en de halfschaduw. Als u planten aanschaft waar u eigenlijk niets aan heeft, wordt u tuin wel erg kostbaar.

Kleuren

Bedenk voor dat u planten gaat kopen welke kleur of kleuren u het mooist vindt.

Soms zie je in de karren van het winkelend tuincentrumpubliek de meest uiteenlopende kleuren. Oranje, rood met roze en geel met blauw. Vaak weet men niet wat men moet aanschaffen. Het is net zoiets als met het uitzoeken van kleding, dan draagt men toch ook niet alle kleuren door elkaar!

Kies dus een aantal kleuren uit die u mooi vindt en dicht bij elkaar liggen zoals bijvoorbeeld: rood, geel en oranje of paars en blauw met wat wit. Of kies ervoor om een tuin of border aan te leggen in één kleur, met hier en daar een ander

kleuraccentje, dat is ook heel stijlvol en gemakkelijk!

Vaste planten

Als men een border gaat aanleggen is het gebruik van vaste planten zeker aan te raden. Koop altijd, het ligt natuurlijk aan de grootte van uw border, een oneven aantal planten; 3-5-7 enzovoorts. Na verloop van tijd worden de kleine plantjes die u heeft aangeschaft, prachtige grote pollens, met stevige bloemen en heeft u er geen omkijken meer naar. Als u uw border geheel vol zet met vaste planten en heesters, krijgen onkruiden geen kans, hoeft u niet te wieden, heeft u dus haast geen onderhoud. Een goed aangelegde tuin, u zult het misschien niet geloven, geeft op snoeien, (later) scheuren en uitgebloeide bloemen verwijderen na, haast geen extra werk om er “knap” bij te zitten.

Het is leuk om tussen uw vaste planten, voor de “structuur” in de winter, een aantal vaste heesters neer te zetten. Zo blijft er in de winter toch nog wat “vorm” in uw border, als de anderen planten al zijn afgestorven. Er zijn prachtige, in diverse jaargetijden bloeiende heesters te koop. Let op de bloeitijden bij *alles* wat u aanschaft. Zorg ervoor dat u bloeiende planten heeft van het vroege voorjaar tot middenin de winter. De meeste mensen krijgen in het voorjaar “de kriebels”, gaan naar een tuincentrum en kopen alles wat dan in de bloei staat. Dan heeft u alleen maar voorjaarsbloeiers en de rest van het jaar is saai, zonder bloeiende planten. Let dus weer op die kaartjes die in die potjes gestoken zijn. Daar staat alle informatie op die u moet weten, zoals bijvoorbeeld de

stand ten opzichte van de zon en de bloeitijden van de planten. U let dus al op de kleur, stand ten opzichte van de zon in uw border en nu moet u ook gaan letten op de hoogte. In een border “werkt” u van hoog naar laag, d.w.z. hoge planten achterin en dáárvoor staat een lagere soort en dáárvoor nog een lagere, enzovoorts. Dat ligt aan de ruimte die u heeft. Tussen de heesters zet u soorten planten die ongeveer net zo hoog worden als de heester en u gaat steeds lagere soorten neer zetten.

Eén- tweejarigen en bolgewassen

Deze groep planten is ook heel goed te gebruiken in een border als u een liefhebber van deze planten bent. Als u uw vaste planten en heesters gaat aanplanten, houdt dan enkele plekken voor deze groep open. De éénjarigen kunt u zelf zaaien, de tweejarigen de eerste keer ook (daarna zaaien zij zich meestal wel zelf uit) en de jonge zaailingen in het daarvoor bestemde plantvak uitzetten. Wat betreft de bolgewassen, die zijn er in zeer veel soorten. Sommige kunt u zo in de grond laten zitten gedurende de winter, andere weer niet. Weet wat u koopt en let weer op de stand van de zon, kleur en hoogte. Deze groep geeft veel kleur aan uw border, maar vraagt wel veel water en verzorging in de zomer. Als er 's zomers “lelijke gaten” in uw border vallen, zet u er toch gewoon een “kleurige pot met inhoud” van het terras op.

Tekst: Nelleke van der Boom